

Handledarträff inför VFU i UVK I

Grundlära­r­pro­gram­met/Äm­ne­slä­ra­r­pro­gram­met 2025

Handledarträffens upplägg

1. Att förbereda och stödja studenter under VFU – med fokus på nya och förstärkta inslag inom delkursen VFU1
2. Kollegial diskussion med fokus på handledaruppdraget
3. VFU i lärarutbildningen vid ORU och UVK I (övergripande och informativt innehåll för nya handledare)
 - Inklusive information om kontaktpersoner vid universitetet

Verksamhetsförlagd utbildning i UVK I

Dk 1: Sociala relationer och ledarskap	Dk 2: Didaktik och lärande
VFU: v. 41-42	VFU: v. 46-48

SCHEMAFRI DAG: 3/10
Möjlighet till
verksamhetsbesök

VFU – ett samarbetsprojekt

Besöksverksamhet (med fastställda veckor):

- 1 handledarseminarium under v 43-46
- 1 studentseminarium under vecka 47

Handledarseminarium leds av ORU-lärare – planeras med fördel tillsammans med verksamheten

Studentseminarium sköts av verksamheten – planeras med fördel tillsammans med studenter och ORU-lärare

Hur förbereds studenter inför VFU?

Under v 40 (& 45)

- VFU-introduktion inklusive ett panelsamtal om VFU inom lärarutbildningen ur olika perspektiv (samordnare, handledare och studenter medverkar)
- Föreläsning om Offentlighet och sekretess
- Seminarier med fokus på autentiska fall med teman som exempelvis: "Komma sent", "Scrolla på telefonen", "Bristande initiativ", "Att sätta professionella gränser", "Hantering av kritik" etc.
- Observationsstudier
- Reflektioner under VFU (reflektionslogg) baserat på fyra kompetensområden: 1) den **ämneskunnige** läraren, 2) den **ledande** läraren, 3) den **undervisningsskicklige** läraren, och 4) den **lärande** läraren

Fyra formulerade kompetensområden – ska nu användas i båda lärarprogrammen

Bör förstås som **strävansmål** och är tänkta att användas vid formativa samtal under alla perioder av VFU

I UVK I har vi valt att fokusera särskilt på:

- Den **ledande** läraren (tydlig, främjar gemenskap och trygghet, inkännande, gränssättande, personlig, förebygger och hanterar konflikter etc), och
- Den **undervisningsskicklige** läraren (skapar intresse och nyfikenhet, höga förväntningar, tar vara på elevers intressen och erfarenheter, tydliga lärande mål, utformar varierade och stimulerande lärmiljöer)

Studenter om VFU och dess roll i utbildningen

"Det är där nästan det viktigaste lärdomen har skapats. Man kan läsa sig till, det är lite som att ta körkort, men det är på VFU'n som man lär sig köra bil. Hur mycket jag än läser så kommer jag inte lära mig att köra, jag behöver praktisera mina kunskaper."

"En bra praktik är när man får lära sig det teoretiska genom praktik, får se hur det fungerar i verkligheten, i själva yrkeslivet. Man får se en handledare men också kollegor till handledaren, som också är mina kollegor, så jag får se olika delar."

"En bra praktik är en miljö som känns trygg att testa sina idéer i, att få göra fel, att få reflektera och ställa frågor [...]."

Studenter om handledarens roll i utbildningen

”Samarbete mellan mig själv och handledaren gör en bra praktik. En bra handledare uppmuntrar till och pekar ut lärandesituationer.”

”Handledaren bör inte glömma att det för dem är en vanlig arbetsdag medan det för studenten kanske är helt nytt.”

”Det är handledaren som måste säga att vi ska ha handledartid. Det är inte alla studenter som känner sig trygga med att stå på sig.”

Fallbeskrivning 1: Tid för handledning?

Sara är ute på din första verksamhetsförlagda utbildning. Saras utsedda handledare är en erfaren lärare som har mycket att göra – fullt schema, flera klasser och administrativa uppgifter. Under de två första veckorna har Sara och hennes handledare bara haft ett kort planeringsmöte och ett tillfälle då du fick muntlig återkoppling i korridoren. Sara behöver mer stöd för att förstå skolans arbetssätt, planera egna undervisningsmoment och få återkoppling på det hon gör. När Sara försiktigt frågar om handledning säger handledaren: "Jag vet, vi borde ha fler samtal. Men det är så mycket just nu – vi får ta det när vi hinner." Sara känner att hon inte riktigt vet hur hon ska gå vidare. Sara vill visa respekt för handledarens situation, men samtidigt behöver hon handledning för att kunna utvecklas.

Diskussionsfrågor

- Hur kan Sara kommunicera sina behov på ett respektfullt men tydligt sätt?
- Hur kan handledaren skapa fler och bättre handledningstillfällen för att kvalitetssäkra studentens professionsutveckling under VFU ?

Diskutera!

Det här fotot av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-SA-NC](#)

Fallbeskrivning 2: Att sätta professionella gränser

Leila, en erfaren handledare, stöter under höstterminen 2025 på en utmaning som hon inte varit med om förut. Hon handleder Maria, en trevlig och entusiastisk student, som deltar aktivt i vfu-utbildningen och visar stort intresse för lärarens mångfacetterade arbetsuppgifter. Det enda bekymmersamma är att Maria, möjligen på grund av sin unga ålder, har kommit väldigt nära en del elever i klassen. Hon har blivit vänskaplig och försöker "hänga med" eleverna genom att använda deras slang och delta i deras skämt.

Diskussionsfrågor:

- Hur kan Leila tala med studenten om vad ett professionellt förhållningssätt i läraryrket kan innebära?
- Vad kan Leila göra för att hjälpa studenten med gränssättning?

VFU – självklarhet i professionsutbildningar

VFU i lärarutbildningen

Den verksamhetsförlagda utbildningen inom lärarutbildningen har *studentens lärandeprocess till en professionell och kompetent lärare i fokus*

→ VFU ska bidra till att ge de blivande lärarna **en gedigen grund** vad gäller specifika ämneskunskaper och det yrkesspecifika kunnandet i läraryrket

→ Genom VFU ges möjligheten till att **knyta det vetenskapliga förhållningssättet till det vardagliga arbetet och den beprövade erfarenheten**

Kunskap i lärares yrkesutövning

Första kapitlet i Skollagen anger att utbildningen ska vila på **vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet**.

Utifrån detta kan följande utläsas:

- Det finns **olika källor** till kunskap!
- Det finns **olika former** av kunskap!

...som **samverkar** i lärares yrkesutövning

VFU under lärarutbildningen

Totalt fyra VFU-perioder

- Grundlärarprogrammet – termin 1, 4, 5 & 8

Tre av fyra VFU-perioder i samma skolområde

- Ämneslärarprogrammet - termin 1, 2, 5 & 10

Två VFU-perioder i årskurs 7-9 & två VFU-perioder på gymnasiet

Vad innebär VFU i UVK I?

- Heltidsstudier (40 h/v) - 22 dagar i skolverksamheten & 3 dagar på campus
- VFU-platsens aktiviteter *och* studieuppgifter (och reflektionslogg för GL)
- Riktlinjen är ca 35 h/veckan i verksamheten och ca 5 h/veckan ägnas åt studieuppgifter

Eventuell frånvaro? *Alla* missade dagar i verksamheten måste tas igen för fullgjord VFU

Delkursens struktur

Vecka 40: Inför VFU

Introduktioner, föreläsningar, Seminarium 4:1 Samtal om innehåll och genomförande av VFU, verksamhetsbesök

Vecka 41-42: VFU

v 41 mån-fre, v 42 mån-tors

Fredag: Förberedelser av presentation inför seminarium 4:2

Vecka 43: Efter VFU

Seminarium 4:2 – presentation av studieuppgift och diskussion av erfarenheter

Vecka 45: Inför VFU

Seminarium 4:3 Samtal om innehåll och genomförande av VFU

Vecka 46-48: VFU

v 46 må-fre, v 47 mån-fre, v 48 mån-ons

Torsdag: Seminarium 4:4 Presentation av studieuppgift och diskussion av erfarenheter

Fredag: Egen skrivtid

VFU-nätverket & rapport

<https://www.oru.se/utbildning/lararutbildning/vfu/portal-for-vfu-natverket/aktivitetskalender-for-vfu-natverket/>

Introduktion till handledning I hölls den 29/8 2025

Introduktion till handledning del II hålls under den **senare delen av hösten 2025**

Rapportsamling Framtidens Lärarutbildning:

<https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/>

Frågor och funderingar?

Ansvariga för delkurs 4 "Verksamhetsförlagd utbildning"

Sanela Bajramović (Grundlära­r­pro­gram­met)

sanela.bajramovic@oru.se

Malin Kronqvist Håård (Ämneslära­r­pro­gram­met)

malin.kronqvist-haard@oru.se

VFU-samordningen (Placering, ersättning mm.)

vfu.lararprogram@oru.se

Viktigt att besöka VFU-hemsidan och läsa igenom VFU-guiden!

Studenters erfarenheter av VFU vid övningsskola

Det är där nästan det viktigaste lärdomen har skapats. Man kan läsa sig till, det är lite som att ta körkort, men det är på VFU'n som man lär sig köra bil. Hur mycket jag än läser så kommer jag inte lära mig att köra, jag behöver praktisera mina kunskaper. (Student GL)

Handledarens förhållningssätt till studenten och till uppdraget, arbetslagets förhållningssätt till studenten, samt tydlighet i strukturen för handledningen, är centrala faktorer för studenternas professionsutveckling under VFU.

Rapportsamling Framtidens Lärarutbildning: <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/>